

УДК 342.51(477)+352.07:340.5

DOI <https://doi.org/10.32782/apdp.v107.2025.51>*Я. В. Якимович*

## ПРОБЛЕМА ЮРИСДИКЦІЇ МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ В УКРАЇНІ: ЗІСТАВНИЙ АНАЛІЗ ПОВНОВАЖЕНЬ

**Постановка проблеми.** Від функціонування місцевих державних адміністрацій залежить повсякдення політичного, економічного, соціального культурного та побутового життя на локальному рівні. Однак темпи розвитку суспільства та інтенсивність викликів оголюють недоліки адміністративної організації, зокрема: проблематику бюрократичного навантаження, системні неточності та юрисдикційні складнощі. Одним із способів вирішення зазначеного є реформування законодавства. При цьому варто звертати увагу саме на оптимізацію процесів адміністративної роботи. Першим етапом реформування повинен бути саме аналіз наявного стану справ.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Проблематика цієї статті досліджувалася у різних наукових роботах. Питанню оптимізації компетенції виконавчої влади та органів місцевого самоврядування присвятив свою працю Денег В та Кульчий І. [1], [4]. Дерезь В. висвітлив удосконалення законодавства щодо функціонування виконавчої гілки влади [2]. Романюк А. розглядав міжнародний рівень цього питання, зокрема типологію урядових кабінетів [7].

**Мета статті.** Для вирішення описаної проблематики у запропонованому дослідженні буде здійснено аналіз завдань та повноважень місцевих державних адміністрацій, які передбачені Конституцією України та законом України «Про місцеві державні адміністрації» (далі – закон про МДА)[3], [6]. У результаті аналізу виокремлюватимуться недоліки адміністративної юрисдикції, які потребуватимуть подальшого системного удосконалення.

**Виклад основного матеріалу.** Основою функціонування місцевих державних адміністрацій є їхні завдання та повноваження. Завдання місцевих державних адміністрацій зазначені в ст. 119 Конституції України та ст. 2 закону про МДА. Хоча вони є майже ідентичні, пріоритетним буде перелік передбачений ст. 2 закону про МДА, яка зазначає : 1) виконання законодавства (Конституції, актів президента, уряду та інших органів виконавчої влади); 2) забезпечення законності та правопорядку, дотримання прав і свобод громадян; 3) виконання державних та регіональних програм розвитку: соціально-економічного та культурного розвитку; охорони довкілля; утвердження української національності та громадянської ідентичності, національно-культурного розвитку корінних народів і національних меншин у місцях їх компактного проживання; 4) підготовка та схвалення прогнозів відповідних бюджетів, підготовку та виконання відповідних бюджетів; 5) звіт про виконання відповідних бюджетів та програм; 6) взаємодію з органами місцевого самоврядування; 7) реалізація інших наданих державою, а також повноважень, делегованих відповідними радами [3], [6].

Різницю між Основним Законом та законом про МДА робить пункт 3, який у конституції не згадує «програм утвердження української національної та громадянської ідентичності». Також пункт 4, котрий у Конституції сформульований як «підготовка та виконання обласних і районних бюджетів». Зміна до закону про МДА була внесена Законом України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо запровадження середньострокового бюджетного планування» [5]. Внесені зміни до закону про МДА не спричинили надто контрастних відмінностей завдань у співвідношенні із Конституцією. Все ж вважаємо, що завдання в законі повинні дублювати завдання в конституції та деталізуватися у повноваженнях. За інших умов виникає ризик прогалин, які вестимуть до дисбалансованого механізму.

Наступним кроком стане проведення аналіз повноважень місцевих державних адміністрацій на основі Глави другої (ст.17-29) закону про МДА. Вони розділяються на 12 галузей регулювання: 1) соціально-економічний розвиток; 2) бюджет та фінанси; 3) управління майном, приватизація, сприяння розвитку підприємництва та здійснення державної регуляторної політики; 4) містобудування, житлово-комунальне господарство, побутове, транспортне обслуговування, транспорт та зв'язок; 5) використання та охорона землі, природні ресурси та охорона довкілля; 6) наука, освіта, охорона здоров'я, культура, фізкультура і спорт, материнство і дитинство, сім'я та молодь; 7) соціальне забезпечення та соціальний захист населення; 8) зайнятість населення, праця та заробітна плата; 9) законність, правопорядок, права і свободи громадян; 10) міждержавні та зовнішньоекономічні відносини; 11) оборона; 12) права місцевих державних адміністрацій [6].

Усі ці повноваження можна розмежувати в таблицях за п'ятьма критеріями: щодо актів, щодо управління, щодо організації, щодо забезпечення та контролю та щодо співпраці. Під кожною з таблиць також зазначатимемо розмежування за предметним напрямком. У такий спосіб вибудовується система та структура юрисдикції місцевих державних адміністрацій.

**До 1 галузі повноважень відносяться сфери:**

**щодо питань соціального напрямку:** 1) розрахунок коштів для соціальних потреб; 2) рівень обслуговування населення;

**щодо питань економічного напрямку:** 1) функціонування підприємств, установ, організацій; 2) функціонування народного господарства; 3) використання ресурсної бази (природних, трудових, фінансових ресурсів, а також будівельних матеріалів та палива) 4) щодо спеціальних економічних зон; 5) питання обсягу продукції.

**До 2 галузі повноважень відносяться сфери:**

**щодо питань бюджету:** 1) прогнози та проекти бюджету; 2) пропозиції щодо обсягу коштів; 3) баланс фінансових ресурсів для субвенцій та бюджетного вимірювання; 4) виконання проекту бюджету; 5) отримує інформацію для складання бюджету; 6) об'єднує кошти бюджету з коштами підприємств установ та організацій та населення;

**щодо питань фінансів:** 1) фінансування різних сфер діяльності; 2) регулювання інвестиційної діяльності; 3) норм споживання житлово-комунальних послуг 4) розміри дотацій та субвенцій; 5) об'єкти, які підлягають фінансуванню; 6) контроль за дотриманням норм споживання житлово-комунальних послуг.

Таблиця 1

| 1. Соціально-економічний розвиток (ст. 17)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                        |                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| Щодо актів                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Щодо управління | Щодо організації                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Щодо забезпечення та контролю                                                                                                                                                                                          | Щодо співпраці |
| <p>1.(п.1) Розробка проектів програм соціально-економічного розвитку. Подає їх на затвердження, виконує та звітує про виконання.</p> <p>2.(п.6) Розглядає та ухвалює рішення щодо проектів планів та заходів підприємств, установ, організацій, розташованих на відповідній території.</p> <p>3.(п.8) Розробляє та вносить пропозиції до проектів цільових програм, довгострокових прогнозів, індивідуальних планів для розвитку галузей народного господарства та їх фінансово-економічного забезпечення.</p> <p>4.(п.4) Подає до відповідної ради висновок щодо доцільності розміщення нових підприємств та інших об'єктів незалежно від форми власності.</p> | -               | <p>1. (п.3) а) Складання балансів трудових, матеріально-фінансових ресурсів, місцевих будівельних матеріалів та палива.</p> <p>в) Проводить розрахунок коштів та обсяг послуг, необхідний для мінімальних соціальних потреб.</p> <p>2.(п.5) Вносить пропозиції щодо створення, зміни статусу та території спеціальних економічних зон (за погодженням з органами місцевого самоврядування).</p> <p>3. (п.7) а) Розробляє пропозиції щодо фінансово-економічного обґрунтування щодо обсягів продукції, які підлягають продажу для державних потреб за рахунок державного бюджету;</p> <p>б) Формує обсяги продукції для місцевих потреб за рахунок бюджету місцевого самоврядування чи інших джерел та за пропозицією органів місцевого самоврядування.</p> | <p>1. (п.2) Забезпечення ефективного використання природних, трудових, та фінансових ресурсів.</p> <p>2. (п.3) б) Визначає рівень обслуговування населення відповідно до нормативів мінімальних соціальних потреб.</p> | -              |

Таблиця 2

| 2. Бюджет та фінанси (ст. 18)                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Щодо актів                                                                                                                          | Щодо управління                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Щодо організації                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Щодо забезпечення та контролю                                                                                                                                                                          | Щодо співпраці                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <p>1.(п.1) А) складає, схвалює та подає раді прогнози бюджету.</p> <p>Б) складає та подає на затвердження ради проекти бюджету.</p> | <p>1.(п.4) Здійснює фінансування: підприємств, устав, організацій освіти, культури, науки, охорони здоров'я, фізичної культури та спорту, соціального захисту населення, а також заходів щодо розвитку житлово-комунального господарства, благоустрою, шляхового будівництва, охорони довкілля, громадської безпеки та порядку, інших заходів.</p> <p>2. (п.6) Регулювання інвестиційної діяльності.</p> <p>3. (п.7) Визначає та встановлює норми споживання житлово-комунальних послуг.</p> | <p>1. (п.2) Подає до органів виконавчої влади:</p> <p>а) показники та пропозиції до проекту державного бюджету;</p> <p>б) пропозиції щодо обсягу коштів державного бюджету для їх розподілу;</p> <p>в) розмір дотацій та субвенцій;</p> <p>г) дані про зміну складу об'єктів, що підлягають державному фінансуванню;</p> <p>д) баланс фінансових ресурсів для визначення субвенцій та бюджетного вирівнювання.</p> | <p>1.(п.1) Забезпечує виконання проекту бюджету. Звітує перед радою про виконання відповідного бюджету</p> <p>2.(п.7) Здійснює контроль за дотриманням норм споживання житлово-комунальних послуг.</p> | <p>1.(п.3) Отримує від суб'єктів господарської діяльності інформацію для складання та виконання бюджету;</p> <p>2. (п.5) На договірній основі об'єднує кошти бюджету з коштами підприємств, установ, організацій та населення для виробничих підприємств, транспорту, мереж тепло-, водо-, газо- енергозабезпечення, шляхів, зв'язку, служб з обслуговування населення, соціальних закладів, забезпечення житлово-комунальних об'єктів, а також їх придбання для потреб населення.</p> |

Таблиця 3

| 3. Управління майном, приватизація, сприяння розвитку підприємництва та здійснення державної регуляторної політики (ст. 19) |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Щодо активів                                                                                                                | Щодо управління                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Щодо організації                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Щодо забезпечення та контролю                                                                | Щодо співпраці                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 1. (п.4) Вносить пропозиції до проєктів програм приватизації державного майна.                                              | 1. (п.1) А) Здійснює управління об'єктами державної власності;<br>Б) Ухвалює рішення про створення, реорганізацію, ліквідацію підприємств, установ, організацій, які перебувають у сфері її управління;<br>В) Здійснює делеговані радою функції управління майном, яке є у спільній власності територіальних громад.<br>2. (п.2) Управління майном інших суб'єктів, у разі передачі його у встановленому порядку | 1.(п.1) Сприяє створенню системи управління якістю, екологічного управління та інших систем на об'єктах державної власності.<br>2. (п.4) Організовує виконання програм приватизації державного майна.<br>3. (п.6) Участь у здійсненні державної регуляторної політики у межах та спосіб визначений законодавством.<br>4. (п.7) Здійснює державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців. | 1. (п.5) Забезпечує сприяння розвитку малого бізнесу у рамках реалізації державної політики. | 1.(п.3) Вносить пропозицію власникам майна підприємств, установ, організацій, яке має важливе державне значення щодо його відчуження у власність держави.<br>2.(п.5) Подає допомогу підприємцям, які займаються інноваційними проєктами; виробництвом товарів народного споживання; будівельних матеріалів; наданням побутових, комунальних та інших послуг населенню; підготовкою кадрів. |

**До 3 галузі повноважень відносяться сфери:**

**щодо питань управління майном:** 1) управління об'єктами державної власності; 2) делеговані функції управління майном; 3) управління майном інших суб'єктів; 4) системи управління власністю;

**щодо питання приватизації:** 1) приватизація державного майна; 2) програми приватизації державного майна; 5) пропозиції власникам майна підприємств та інших органів щодо його відчуження;

**щодо сприяння розвитку підприємництва :** 1) створення, реорганізація та ліквідація підприємств, установ, організацій; 2) здійснює державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб підприємців; 3) розвиток малого бізнесу; 3) подання допомоги підприємствам з різних сфер;

**щодо здійснення державної регуляторної політики:** 1) участь у здійсненні державної регуляторної політики;

**До 4 галузі повноважень відносяться сфери:**

**щодо інфраструктури:** 1) замовник будівництва та ремонту; 2) охорона, реставрація та використання пам'яток; 3) робота з містобудівною документацією; 4) погоджує документацію із землеустрою; 5) атестація об'єктів, сертифікація продукції, робіт та послуг підприємств та організацій житлово-комунального господарства; 6) управління автодорогами;

**щодо питання номінування:** 1) найменування та перейменування територіальних об'єктів; 2) адресування об'єктів нерухомого майна;

**щодо соціального забезпечення:** 1) ведення реєстру громадян, які потребують поліпшення житлових умов; 2) організація з обслуговування населення в різних сферах;

щодо питання санітарних норм: 1) санітарне очищення; 2) збирання побутових відходів;

щодо громадського транспорту: 1) встановлення тарифів та визначення джерел компенсації;

щодо питання водного транспорту: 1) плавання малих спортивних суден; 2) відкриття баз для стоянки малих спортивних суден та експлуатаційний контроль за ними; 3) погоджує проведення заходів на воді; 4) перевірка суднових документів.

Таблиця 4

| 4. Містобудування, житлово-комунальне господарство, побутове, транспортне обслуговування, транспорт та зв'язок (ст. 20)                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| Щодо актів                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Щодо управління                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Щодо організації                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Щодо забезпечення та контролю                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Щодо співпраці |
| 1.(п.5) Розробка та затвердження схеми санітарного очищення в межах відповідної території.<br>2. (п.12) Розробляє та затверджує (за погодженням з відповідними органами) місцеві правила плавання для малих, спортивних суден і водних мотоциклів, та використання засобів для розваг на воді, розміщення плавучих споруд. . | 1.(п.8) Управління автодорогами загального користування місцевого значення в межах територіальної одиниці.<br>2. (п.9) Вирішує питання щодо найменування та перенайменування вулиць, провулків, площ, парків, скверів, мостів, інших споруд та повідомляє про прийняті рішення відповідні органи.<br>3. (п.10) Ухвалює рішення про присвоєння, зміну, коригування, анулювання адрес об'єктів нерухомого майна відповідно до закону.<br>4(п.11) Встановлює тарифи на суспільно важливі регулярні перевезення пасажирів на суднах із одночасним визначенням джерел компенсації перевізнику, якщо розмір тарифів нижчий за економічно обгрунтовану вартість перевезення. | 1. (п.1 <sup>-1</sup> ) Виконує функції /дії на виконання функцій замовника будівництва, ремонту житлових будинків, об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури. Доручає такі функції комунальній організації чи відповідній районній державній адміністрації.<br>2.(п.4). Організовує охорону, реставрацію та використання пам'яток архітектури, містобудування, палацово-паркових, паркових, та історико-культурних ландшафтів.<br>3.(п.5) Організовує окреме збирання побутових відходів та інших видів відходів як вторинної сировини.<br>4. (п.7). Здійснює заходи щодо ведення єдиного державного реєстру громадян, які потребують поліпшення житлових умов.<br>5. (п.14) У відповідному порядку відкриває бази для стоянки малих та спортивних суден. Здійснює їх огляд та оприлюднює інформацію на офіційному вебсайті | 1 (п.1) Розробка та проведення експертизи містобудівної документації населених пунктів.<br>2.(п.2) Забезпечує організацію обслуговування населення підприємствами, установами, організаціями житлово-комунального господарства, зв'язку, телебачення, радіомовлення, торгівлі та громадського харчування, побутового і транспортно-го обслуговування.<br>3.(п.3) Атестація об'єктів, сертифікація продукції, робіт, послуг, підприємств та організацій житлово- комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування населення.<br>4.(п.6) Погоджує документацію із землеустрою щодо її відповідності законодавству у сфері містобудування, архітектури, охорони культурної спадщини.<br>5. (п.13) Погоджує проведення спортивних та інших масових заходів на воді.<br>6.(п.14) У відповідному порядку контролює виконання правил безпечної експлуатації баз для стоянки малих та спортивних суден.<br>7. (п.14) У відповідному порядку Забезпечує організацію перевірки суднових документів та міжнародних посвідчень на право управління прогулянковим судном та посвідчень судноводя малого судна або водного мотоцикла. | -              |

Таблиця 5

| 5. Використання та охорона землі, природні ресурси та охорона довкілля (ст. 21)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Щодо актів                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Щодо управління                                                                                                                                                                    | Щодо організації                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Щодо забезпечення та контролю                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Щодо співпраці                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <p>1. (п.1) Розробка та забезпечення програм раціонального використання землі, лісів, підвищення родючості ґрунтів у державній власності.</p> <p>2. (п.3) Розробляє, подає на затвердження, забезпечує виконання регіональних екологічних програм. Вносить до відповідних органів пропозиції щодо державних екологічних програм.</p> <p>3. (п.3<sup>1</sup>) Розробляє, подає на затвердження та забезпечує виконання регіональних планів заходів щодо антропогенних викидів парникових газів. А також регіональних стратегій адаптації до зміни клімату.</p> <p>4. (п.9) Розробляє та забезпечує дотримання правил користування водозабірними спорудами для задоволення потреб населення, зони санітарної охорони джерел водопостачання.</p> <p>5. (п.11) Погоджує документацію із землеустрою щодо її відповідності законодавству з охорони навколишнього природного середовища.</p> | <p>1. (п.2) Розпорядження землями державної власності відповідно до закону.</p> <p>2. (п.9) Обмежує або забороняє використання підприємствами питної води у промислових цілях.</p> | <p>1. (п.3) Звітує перед радою про виконання екологічних програм.</p> <p>2. (п.3<sup>1</sup>) Звітує перед відповідною радою про виконання планів щодо викидів парникових газів та щодо стратегій адаптації до зміни клімату.</p> <p>3. (п.4) Вживає заходів щодо відшкодування шкоди, заподіяної порушеннями законодавства про охорону довкілля підприємствами, установами, організаціями і громадянами.</p> <p>4. (п.6) Інформує населення про екологічно небезпечні аварії, ситуації, стан довкілля та заходи що вживаються для його поліпшення.</p> <p>5. (п.7) Організовує роботу з ліквідації наслідків екологічних аварій, залучає до цих робіт підприємства, установи, організації.</p> | <p>1. (п.8) Вносить пропозиції про зупинення діяльності підприємств, установ, організацій у разі порушення ними законодавства про охорону довкілля та санітарних правил.</p> <p>2. (п.10) Здійснює контроль за використанням відходів з урахуванням їхньої ресурсної цінності та безпеки. Розглядає справи про адміністративні правопорушення про відходи, або передає матеріали на розгляд іншим органам.</p> <p>3. (п.13) Здійснює контроль за забезпеченням безперешкодного та безоплатного доступу громадян до узбережжя водних об'єктів та островів для загального водокористування відповідно до закону.</p> | <p>1. (п.5) Вносить пропозиції відповідним органам місцевого самоврядування щодо організації територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення</p> <p>2. (п.12) Вносить пропозиції уряду щодо встановлення меж районів, міст у порядку, визначеному законом.</p> |

**До 5 галузі повноважень відносяться сфери:**

**щодо питання ресурсів:** 1) програми раціонального використання землі, лісів, родючості ґрунтів у державній власності; 2) дотримання правил користування водозабірними спорудами; 3) розпорядження землями державної власності; 4) використання підприємствами питної води у промислових цілях; 5) доступність громадян до узбережжя водних об'єктів та островів; 6) пропозиції місцевому самоврядуванню щодо об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення;

**щодо питання екології:** 1) виконання, звіт про виконання регіональних екологічних програм та пропозиції до державних екологічних програм; 2) виконання, звіт про виконання планів щодо викидів парникових газів; 3) звітує про виконання стратегій адаптації до змін клімату; 4) ліквідація наслідків екологічних аварій; 5) контроль за використанням відходів;



**щодо питання контексту соціального забезпечення та робота з громадськістю:**

1) компенсація шкоди за порушення законодавства про охорону довкілля – підприємствам, установам, організаціям, громадянам; 2) інформує населення про екологічно небезпечні аварії; 3) пропозиції щодо зупинення діяльності підприємств, установ та організацій при порушенні норм охорони довкілля та санітарних правил; 4) розгляд адміністративних правопорушень про відходи та взаємодія з іншими органами; 5) пропозиції щодо встановлення меж районів та міст;

Таблиця 6

| 6. Наука, освіта, охорона здоров'я, культура, фізкультура і спорт, материнство і дитинство, сім'я та молодь (ст. 22)                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Щодо активів                                                                                                                            | Щодо управління                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Щодо організації                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Щодо забезпечення та контролю                                                                                                                                                                                                                                                                              | Щодо співпраці                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 1. (п.4) Розробляє прогнози розвитку мережі соціальних закладів, які враховує при проєктуванні програм соціально-економічного розвитку. | 1.(п.2) Створення територіальних інноваційних центрів і технопарків<br>2. (п.3) Може здійснювати функції засновника щодо наукових установ, закладів освіти, охорони здоров'я, культури, фізкультури та спорту. Здійснювати їх матеріально-фінансове забезпечення.<br>3. (п.5 <sup>-1</sup> ) Ухвалює рішення щодо необхідності життя роботодавцями заходів профілактики та запобігання поширенню епідемій, пандемій.<br>4(п.6) Надає у межах повноважень встановлені пільги та допомогу, пов'язану з охороною материнства та дитинства, поліпшенням умов життя багатодітних сімей. | 1.(п.1) Реалізовує державну політику в зазначених галузях.<br>2. (п.2) Сприяє:<br>а) розвитку науки та техніки;<br>б) реалізації регіональних науково-технічних програм;<br>в) впровадженню нових екологічно безпечних технологій;<br>г) підвищенню технічного рівня виробництва та якості продукції;<br>д) вирішенню науково-технічних проблем, які мають значення для ефективності та конкурентноспроможності.<br>3. (п.4) Вживає заходів щодо забезпечення мережі закладів освіти, культури, охорони здоров'я, фізкультури та спорту.<br>4. (п.5) Вживає заходів щодо запобігання інфекційним захворюванням, епідеміям, епізоотіям та їх ліквідації.<br>5. (п.6) Організовує роботу медичних закладів | 1.(п.2) Забезпечує охорону прав винахідників і раціоналізаторів.<br>2. (п.7) Забезпечує виконання законодавства щодо всебічного розвитку та функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя. Забезпечує створення умов для розвитку та використання мов інших національностей | 1.(п.8) Бере участь у вирішенні питань про визначення місцевості як курорту, встановлення зон санітарної охорони курортів та визначення їх режиму.<br>2. (п.9) Сприяє роботі творчих спілок, національно-культурних товариств, фондів, асоціацій, громадських організацій. |

**До 6 галузі повноважень відносяться сфери:**

**щодо питання закладів:** 1) розробляє прогнози розвитку мережі; 2) створення інноваційних центрів технопарків; 3) функції засновника соціальних установ (освіти, здоров'я, культури, фізкультури та спорту) та їх матеріальне забезпечення; 4) забезпечення мережі соціальних закладів; 5) визначення місцевості як курорту, встановлення зон санітарної охорони;

**щодо питання охорони здоров'я:** 1) заходи щодо профілактики, запобігання та ліквідації епідемій, пандемій, а також інфекційним захворюванням, епізоотіям; 2) організовує роботу медичних закладів;

**щодо питання соціального забезпечення:** 1) надання пільг та допомоги в охороні материнства та дитинства, поліпшення умов життя багатодітних сімей; 2) реалізовує державну політику у відповідних галузях;

**щодо питання культури:** 1) забезпечує використання української мови та мов інших національних меншин; 2) сприяє роботі творчих спілок, національно-культурних товариств, фондів, асоціацій, громадських організацій;

**щодо питань науки та технологій:** 1) сприяє розвитку науки та техніки; 2) сприяє реалізації науково-технічних програм; 3) впровадженню екологічних технологій; 4) підвищенню технологічного рівня виробництва та якості продукції; 5) вирішення науково-технічних проблем для ефективності та конкурентоспроможності; 6) здійснює охорону прав винахідників та раціоналізаторів.

Таблиця 7

| 7. Соціальне забезпечення та соціальний захист населення (ст. 23)                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| Щодо активів                                                                                                                                                                  | Щодо управління                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Щодо організації                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Щодо забезпечення та контролю                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Щодо співпраці |
| 1.(п.3) Розробляє та забезпечує виконання комплексних програм поліпшення обслуговування соціально незахищених громадян, осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах. | 1. (п.2) Створює мережу, забезпечує зміцнення та розвиток матеріально-технічної бази установ та закладів для соціальних послуг, центрів обліку бездомних осіб, закладів соціального захисту населення, підвищення рівня і якості обслуговування в них.<br>2 (п.4) Встановлює піклування над повнолітніми дієздатними особами, які за станом здоров'я потребують догляду.<br>3. (п.8) Вирішує питання про утворення, реорганізацію та ліквідацію спеціальних будинків-інтернатів для:<br>а) осіб похилого віку;<br>б) осіб із захворюванням на туберкульоз;<br>в) осіб із інвалідністю 1 та 2 групи, які відбувають покарання.<br>4. (п.9) Вирішує питання щодо встановлення опіки та піклування, створення умов для виховання або влаштування сиріт та позбавлених батьківства дітей, вживає заходи щодо соціального захисту цих дітей. | 1.(п.1) Реалізує державну політику щодо соціального забезпечення та захисту соціально незахищених громадян, які потребують допомоги та підтримки з боку держави в наслідок недостатньої матеріальної забезпеченості.<br>Сприяє розвитку їх соціального забезпечення, виплаті державних пенсій, іншої допомоги та компенсаційних заходів.<br>2. (п.3) Сприяє розвитку послуг відповідно до потреб соціально незахищених громадян.<br>3. (п.4) Сприяє: а) поданню протезно-ортопедичної допомоги населенню; б) забезпеченню осіб засобами пересування та реабілітації.<br>4. (п.6) Сприяє релігійним організаціям, благодійним фондам, окремим громадянам у поданні допомоги соціально незахищеним громадянам;<br>5. (п.7) Здійснює заходи соціального патронажу щодо осіб, які відбували покарання;<br>6. (п.10) Здійснює заходи спрямовані на запобігання бездомності осіб.<br>7. (п.11) Здійснює комплекс заходів з надання допомоги особам та сім'ям з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах. На утримання та виховання дітей, які перебувають у складних сімейних обставинах.<br>9. (п.12) Реалізує державну політику у сфері надання соціальних послуг<br>10. (п.13) Здійснює заходи щодо забезпечення соціального та правового захисту осіб, яких було позбавлено свободи в наслідок збройної агресії. | 1. (п.4) Забезпечує:<br>а) осіб з інвалідністю – працевлаштуванням, здобуття освіти, набуття необхідної кваліфікації, матеріально-побутовим обслуговуванням, санітарно-курортним лікуванням;<br>б) осіб з інвалідністю, ветеранів війни та праці, осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи – санітарно-курортним лікуванням;<br>2. (п.5) Забезпечує надання субсидій населенню на житлово-комунальні послуги. | -              |



**До 7 галузі повноважень відносяться сфери:**

**щодо питання соціальних закладів:** 1) створює та забезпечує мережу закладів для соціальних послуг населення, центрів обліку для безпритульних осіб, закладів соціального захисту; 2) вирішує питання щодо спеціалізованих будинків-інтернатів;

**щодо питання матеріальної допомоги:** 1) здійснює реалізацію державної політики щодо незабезпечених громадян; 2) сприяє виплаті пенсій та допомоги не забезпеченим громадянам; 3) сприяє організаціям у поданні допомоги соціально незахищеним громадянам; 4) здійснює комплекс заходів з надання допомоги особам, які перебувають у складних життєвих обставинах; 5) забезпечує надання субсидій населенню на житлово-комунальні послуги;

**щодо питання соціального супроводу:** 1) встановлення опіки та піклування для повнолітніх за станом здоров'я; 2) встановлення опіки та піклування для сиріт та позбавлених батьківства дітей; 3) здійснює заходи соціального патронажу щодо осіб, які відбувають покарання; 4) заходи на запобігання бездомності осіб; 5) здійснює соціальний та правовий захист осіб, яких позбавили свободи внаслідок збройної агресії;

**щодо питань соціальних послуг:** 1) створення програми для соціально незахищених громадян, які перебувають у складних життєвих обставинах; 2) розвиток послуг відповідно до потреб соціально незахищених громадян; 3) сприяє протезно-ортопедичній допомозі; 4) забезпечення засобами пересування та реабілітації; 5) реалізують державну політику з надання соціальних послуг; 6) забезпечує осіб з інвалідністю працевлаштуванням, освітою, кваліфікацією, обслуговуванням та лікуванням; 7) забезпечує санітарно-курортним лікуванням осіб з інвалідністю, ветеранів війни, праці, постраждалих унаслідок Чорнобильської катастрофи.

**До 8 галузі повноважень відносяться сфери:**

**щодо питання забезпечення умов зайнятості:** 1) розробка та виконання програм зайнятості; 2) реалізація політики сприяння зайнятості населення; 3) сприяння працевлаштуванню вивільнених працівників; 4) проводить іншу роботу щодо сприяння зайнятості; 5) проведення громадських та тимчасових робіт для безробітних осіб;

**щодо питання захисту права:** 1) забезпечує соціальний захист працюючих у шкідливих умовах; 2) забезпечує проведення атестації робочих місць; 3) забезпечує гарантії у сфері праці, зокрема щодо одержання винагороди; 4) забезпечує реалізацію гарантій у сфері праці;

**щодо удосконалення системи зайнятості:** 1) вивчає процеси на ринку праці та у сфері зайнятості; 2) здійснює розширення сфер застосування праці за рахунок створення робочих місць; 3) залучає виробничі потужності підприємств для економічного розвитку регіону;

**щодо питання попередження безробіття:** 1) реалізація заходів щодо захищеності населення від безробіття; 2) здійснює заходи щодо запобігання масовому безробіттю; 3) участь у колективних переговорах, укладанні угод та вирішенні трудових спорів; 4) бере участь у здобутті засудженими професій, які користуються попитом на ринку праці.

Таблиця 8

| 8. Зайнятість населення, праця та заробітна плата (ст. 24)                                                                                     |                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Щодо актів                                                                                                                                     | Щодо управління | Щодо організації                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Щодо забезпечення та контролю                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Щодо співпраці                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 1.(п.2) Розробляє та організовує виконання програм зайнятості та заходи щодо соціальної захищеності різних груп населення від безробіття.<br>- | -               | 1. (п.7) Розробляє та здійснює заходи щодо реалізації державної політики сприяння зайнятості населення на територіальному рівні.<br>2. (п.8) Вивчає процеси на ринку праці та у сфері зайнятості населення та професійного навчання. Проводить їх оцінку, прогнозування попиту та пропозиції робочої сили. Інформує населення та органи виконавчої влади про стан ринку праці.<br>3. (п.10) Здійснює заходи щодо своєчасного запобігання масового безробіття.<br>4. (п.11) Визначає напрямки розширення сфери застосування праці за рахунок створення робочих місць у пріоритетних галузях економіки тощо.<br>5. (п.12) Розробляє та здійснює заходи щодо сприяння працевлаштуванню вивільнених працівників, зокрема професійної орієнтації та навчання.<br>6. (п.13) Проводить іншу роботу зі сприяння зайнятості населення | 1. (п.1) Забезпечує реалізацію державних гарантій у сфері праці. У тому числі право своєчасного одержання винагороди за працю.<br>2.(п.3) Забезпечує проведення громадських та тимчасових робіт для осіб, зареєстрованих як безробітні<br>3. (п.4) Забезпечує:<br>а) соціальний захист працюючих, зайнятих на роботах зі шкідливими умовами праці;<br>б) якісне проведення атестації робочих місць.<br>4.(п.9) Забезпечує реалізацію державних гарантій у сфері праці | 1. (п.5) Бере участь у колективних переговорах та укладанні територіальних тарифних угод, вирішенні колективних трудових спорів.<br>2. (п.6) Бере участь у:<br>а) залученні виробничих потужностей підприємств установ виконання покарання для соціально-економічного розвитку регіонів;<br>б) здобутті засудженими професій, які користуються попитом на ринку праці. |

**До 9 галузі повноважень відносяться сфери:**

**щодо питання заходів та надзвичайних ситуацій:** 1) проекти планування потенційно небезпечних заходів; 2) оголошує зони надзвичайних ситуацій; 3) заходи з підтримки громадської безпеки у зонах надзвичайних ситуацій; 4) заходи щодо охорони громадської безпеки та порядку, боротьба зі злочинністю; 5) інформування населення про надзвичайні ситуації під час проведення небезпечних заходів; 6) перевірка засобів колективного та індивідуального захисту населення; 7) перевіряє готовність систем раннього виявлення надзвичайних ситуацій; 8) перевіряє підготовку населення до дій у надзвичайних ситуаціях; 9) забезпечує підвищення стійкості громадян до кризових ситуацій; 10) сприяє діяльності аварійно-рятувальних служб за місцем їх дислокації; 11) взаємодіє з військовим управлінням під час проведення потенційно небезпечних заходів;

**щодо питання інфраструктури:** 1) документування будівництва споруд цивільного захисту; 2) забезпечує захист критичної інфраструктури, відновлення важливих об'єктів;

**щодо питання соціальної роботи:** 1) правове інформування та виховання населення; 2) розміщення, працевлаштування, обслуговування біженців та депортованих осіб; 3) розгляд звернень громадян та їх об'єднань; 4) надання первинної правової допомоги; 7) заходи соціальної адаптації осіб, які відбували покарання; 8) заходи щодо осіб, які відбували покарання та мають захворювання на туберкульоз;

Таблиця 9

| 9. Законність, правопорядок, права і свободи громадян (ст. 25)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Щодо актів                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Щодо управління                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Щодо організації                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Щодо забезпечення та контролю                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Щодо співпраці                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <p>1 (п.11) Погоджує проект планування та проведення потенційно небезпечних заходів в умовах присутності цивільного населення за участю особового складу ЗСУ та інших формувань</p> <p>2. (п.13) Розглядає проектну документацію на будівництво споруд цивільного захисту та розділ щодо інженерно-технічних заходів цивільного захисту у складі містобудівної документації.</p> | <p>1. (п.5) Розглядає питання і вносить пропозиції про присвоєння державних нагород.</p> <p>2.(п.17) Розглядає справи про адміністративні правопорушення, віднесені до відання, утворює адміністративні та спостережні комісії, координує їх діяльність.</p> <p>3.(п.18) Здійснює управління архівною справою і діловодством.</p> | <p>1. (п.4) Здійснює заходи щодо організації правового інформування та виховання населення;</p> <p>2. (п.7) Розроблення та здійснення заходів щодо розміщення, працевлаштування, соціально-побутового та медичного обслуговування осіб, яких: визнано біженцями, потребують додаткового захисту, депортованих осіб, які добровільно повертаються в регіони колишнього проживання.</p> <p>3. (п.9) Оголошує у разі надзвичайних подій зони надзвичайної ситуації. Здійснює передбачені заходи, пов'язані з підтриманням громадської безпеки та порядку та інших заходів у цих зонах.</p> <p>4. (п.23) Здійснює державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно</p> | <p>1. (п.1) Забезпечення виконання законодавства України.</p> <p>2. (п.2) Забезпечує здійснення заходів щодо охорони громадської безпеки і порядку, боротьби зі злочинністю.</p> <p>3. (п.3) Забезпечує розгляд звернень громадян та їх об'єднань. Контролює стан розгляду звернень громадян та їх об'єднань на відповідній території.</p> <p>4. (п.4<sup>1</sup>) Забезпечує надання безоплатної первинної правової допомоги</p> <p>5. (п.6) Забезпечує виконання актів законодавства з питань громадянства, пов'язаних з перебуванням іноземців та осіб без громадянства.</p> <p>6. (п.8) Забезпечує виконання законодавства щодо національних меншин і міграції, свободи думки і слова, свободи світогляду і віросповідання.</p> <p>7. (п.12) Забезпечує своєчасне інформування населення про надзвичайні ситуації під час проведення потенційно небезпечних заходів в умовах присутності цивільного населення за участю ЗСУ та інших формувань.</p> <p>8.(п.14) Перевіряє:</p> <p>а) наявність та утримання в готовності локальних систем раннього виявлення надзвичайних ситуацій;</p> <p>б) наявність і готовність до використання засобів колективного та індивідуального захисту населення, стан їх утримання та ведення обліку.</p> <p>9.(п.15) Перевіряє підготовку населення до дій у надзвичайних ситуаціях..</p> <p>10. (п.20) Забезпечує здійснення заходів щодо соціальної адаптації, осіб які відбували покарання.</p> <p>11. (п.21) Забезпечує здійснення заходів щодо осіб, які відбували покарання і потребують медичної допомоги у зв'язку із захворюванням на туберкульоз.</p> <p>12. (п.22) Забезпечує здійснення заходів щодо ведення Державного реєстру виборців.</p> <p>13. (п.24) Забезпечує захист критичної інфраструктури, відновлення функціонування важливих державних об'єктів національної економіки, об'єктів критичної інфраструктури, об'єктів, які забезпечують життєдіяльність населення. Забезпечує підвищення стійкості громадян до кризових ситуацій, взаємодію між суб'єктами національної системи захисту критичної інфраструктури.</p> | <p>1.(п.6) Сприяє органам та підрозділам центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері міграції у додержанні правил паспортної системи.</p> <p>2. (п.10) Сприяє у діяльності аварійно-рятувальних служб за місцем їх дислокації під час прямування до зон та ліквідації надзвичайних ситуацій.</p> <p>3. (п.11) Взаємодіє з органами військового управління під час планування та проведення потенційно небезпечних заходів з метою запобігання та недопущення надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків.</p> <p>4. (п.16) Бере участь у вирішенні питань проведення виборів і референдумів та адміністративно-територіального устрою у межах визначених законом.</p> |

**щодо питання дотримання та порушення законодавства:** 1) забезпечує виконання законодавства України; 2) забезпечує виконання законодавства з питань громадянства іноземцями та апатридами; 3) виконання законодавства щодо національних меншин, міграції, свободи думки, слова, світогляду, віросповідання; 4) сприяє органам у сфері міграції щодо додержання правил паспортної системи; 6) розглядає справи про адміністративні правопорушення, утворює відповідні комісії;

**щодо інших адміністративних питань:** 1) управління архівною справою та діловодством; 2) державна реєстрація речових прав на нерухоме майно; 4) ведення Державного реєстру виборців; 5) бере участь у проведенні виборів і референдумів; 6) розглядає пропозиції про присвоєння нагород.

Таблиця 10

| 10. Міждержавні та зовнішньоекономічні відносини (ст. 26)                            |                 |                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Щодо актів                                                                           | Щодо управління | Щодо організації                                                                                                                                                                                                                    | Щодо забезпечення та контролю                                                | Щодо співпраці                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 1 (п.3) Укладає договори з іноземними партнерами про співробітництво у межах закону. | -               | 1. (п.5) Сприяє експортній базі та збільшенню виробництва продукції на експорт.<br>2 (п.6) Організовує прикордонну та прибережну торгівлю.<br>3.(п.8) Вносить до відповідних органів пропозиції щодо залучення іноземних інвестицій | 1. (п.1) Забезпечує виконання зобов'язань за міжнародними договорами України | 1 (п.2) Сприяє розвитку міжнародного співробітництва в різних галузях.<br>2.(п.4) Сприяє зовнішньоекономічним зв'язкам підприємств, установ та організацій.<br>3. (п.7) Сприяє діяльності митних органів та прикордонних служб. Створює умови для належного функціонування митних органів та прикордонних служб. |

До 10 галузі повноважень відносяться сфери:

**щодо питання міждержавних відносин:** 1) укладає договори з іноземними партнерами про співробітництво; 2) виконання зобов'язань за міжнародними договорами; 3) сприяє розвитку міжнародного співробітництва; 4) сприяє діяльності та належному функціонуванню митних органів та прикордонних служб;

**щодо питання зовнішньоекономічних відносин:** 1) сприяє експортній базі та виробництву продукції на експорт; 2) організовує прикордонну та прибережну торгівлю; 3) вносить пропозиції щодо залучення іноземних інвестицій; 4) сприяння зовнішньоекономічним зв'язкам підприємств установ та організацій.

До 11 галузі повноважень відносяться такі сфери:

**щодо питання організації оборони:** 1) здійснює заходи територіальної оборони; 2) заходи цивільного захисту; 3) забезпечує прибуття транспортних засобів та техніки на збірні пункти та військові частини;

**щодо питання мобілізації та роботи з населенням:** 1) організовує системи військового обліку та бронювання військовозобов'язаних; 2) забезпечує виконання законодавства про територіальну оборону та мобілізаційну підготовку; 3) здійснює своєчасне оповіщення щодо мобілізації; 4) проведення мобілізаційної підготовки; 5) здійснює заходи мобілізаційної підготовки; 6) забезпечує направлення громадян для проходження базової військової служби; 7) забезпечує прибуття грома-

дзя на збірні пункти; 8) бере участь в підготовці населення до руху національного супротиву;

**щодо інших питань:** 1) створює належні умови функціонування пунктів пропуску через державний кордон; 2) забезпечує виконання законодавства про пільги для ветеранів та військових; 3) контролює мобілізаційну підготовку та перевіряє стан готовності місцевих адміністрацій нижчого рівня; 4) взаємодіє з іншими органами влади та суб'єктами. Надає та отримує інформацію з питань мобілізації та демобілізації.

Таблиця 11

| 11. Оборона (ст. 27) |                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Щодо актів           | Щодо управління | Щодо організації                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Щодо забезпечення та контролю                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Щодо співпраці                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| -                    | -               | <p>1. (п.2) Здійснює заходи, пов'язані з територіальною обороною, мобілізаційною підготовкою, цивільним захистом.</p> <p>2. (п.5) Вживає заходів щодо створення належних умов функціонування пунктів пропуску через державний кордон.</p> <p>3. (п.6) Здійснює під час мобілізації своєчасне оповіщення.</p> <p>4.(п.7)Організовує планування та проведення мобілізаційної підготовки та мобілізації і демобілізації відповідно до указів Президента України.</p> <p>5. (п.8) Організовує та забезпечує:</p> <p>а) системи військового обліку призовників;</p> <p>б) військовозобов'язаних резервістів;</p> <p>в) бронювання військовозобов'язаних;</p> <p>г) надання звітності із цих питань.</p> | <p>1.(п.1)Забезпечує виконання законодавства про територіальну оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію, військовий облік.</p> <p>2. (п.3)Забезпечує виконання законодавства про пільги, встановлені для ветеранів війни, військовослужбовцям та сім'ям військових.</p> <p>3. (п.4)Забезпечує направлення громадян для проходження базової військової служби та альтернативної служби.</p> <p>4 (п.6)Забезпечує прибуття на збірні пункти та призов громадян, які залучаються до виконання обов'язків. Забезпечує прибуття транспортних засобів і техніки на збірні пункти та військові частини шляхом вжиття інформаційних та організаційно-технічних заходів.</p> <p>5. (п.9)Контролює мобілізаційну підготовку та перевіряє стан готовності місцевих адміністрацій нижчого рівня та інших органів. Звітує із цих питань.</p> | <p>1. (п.4) Бере участь в організації та забезпеченні заходів підготовки населення в русі національного супротиву.</p> <p>2. (п.10) Взаємодіє з органами державної влади та іншими суб'єктами. Надає та отримує від них інформацію необхідну для виконання повноважень з питань мобілізації та демобілізації.</p> |

**12 напрямків передбачає права місцевих державних адміністрацій. Їх розмежування найілюстративніше за суб'єктним складом:**

**щодо взаємодії з органами та посадовими особами:** 1) давати розпорядження з контрольованих питань; 2) порушувати питання про відповідальність; 3) перевірка додержання законодавства будь-якими суб'єктами різної форми власності ; 4) звертатися до суду; 5) одержання статистичної інформації від визначених суб'єктів;

**щодо взаємодії з особами:** 1) залучати осіб щодо роботи з регуляторними актами; 2) залучати осіб щодо питань в компетенції місцевих державних адміністрацій.

Таблиця 12

| 12. Права місцевих державних адміністрацій (ст. 28) |                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Щодо актів                                          | Щодо управління                                                                                                                                                                                     | Щодо організації                                                                                                                         | Щодо забезпечення та контролю                                                                                                                                                             | Щодо співпраці                                                                                                                                                                                                                          |
| -                                                   | 1. (п.4) Давати згідно із законодавством розпорядження керівникам підприємств та інших структур з контролюваних питань. Порушувати питання про їх відповідальність у встановленому законом порядку. | 1 (п.2) Залучати осіб до підготовки аналізів регуляторного впливу та виконання заходів з відстеження результативності регуляторних актів | 1.(п.1) Право проводити перевірку додержання законодавства органами та посадовими особами.<br>2.(п.5) Звертатися до суду та здійснювати інші функції і повноваження, передбачені законом. | 1 (п.2) Залучати осіб до проведення перевірок підготовки і розгляду питань, що входять до компетенції місцевих державних адміністрацій.<br>2. Право одержувати відповідну статистичну інформацію та інші дані від визначених суб'єктів. |

Варто зазначити, що завдання, які викладені у законодавстві (ст. 2 закону про МДА), здебільшого повноцінно відображені у повноваженнях. Однак винятки все ж присутні: 1) завдання з п.3 ст. 2 щодо «програм утвердження української національної та громадської ідентичності» реалізовується тільки щодо використання української мови та мов інших національних меншин (п.7 ст. 22 – 6 галузь); 2) завдання про «виконання програм національно-культурного розвитку корінних народів та національних меншин у місцях їх компактного проживання» реалізовується тільки в ч. 8 ст. 25 щодо виконання законодавства про національні меншини, міграцію, свободу думки і слова, світогляду і віросповідання. Вважаємо, що цих повноважень бракує для реалізації зазначених завдань. Останні потребують більшої вичерпності для ефективної реалізації. Щодо решти повноважень, які не знаходять прямого відображення у завданнях, то вони цілком відповідають ч. 7 ст. 2 – «реалізація інших наданих державою, а також делегованих відповідними радами повноважень» [6].

Класифікувати повноваження місцевих державних адміністрацій «за інструментами реалізації» (інструментальна класифікація – акти, управління, організація, забезпечення та контроль, співпраця) та «за сферами регулювання» дозволило створити своєрідну систему та структуру юрисдикції місцевих державних адміністрацій. Інструментальна класифікація цінна при створенні структурних підрозділів державних органів. Це спрощує розуміння напрямків роботи для підрозділ або/та для груп працівників у них. Таким чином, їхня робота стосуватиметься виключно або актів, або розв'язання управлінських питань, або вирішення організаційних питань чи питань щодо забезпечення та контролю (інспекційні питання), а також питання співпраці.

Не менш ефективним є співвідношення повноважень зі сферами застосування («за сферами регулювання»). Це дозволяє чіткіше відобразити недоліки, притаманні переліку повноважень. У цьому контексті припускаємо, що законодавець свідомо розмежовує повноваження із врахуванням мети подальшого формування структурних підрозділів. Без цього наявне розміщення повноважень у законі просто втрачає будь-який зміст. Враховуючи зазначене, можемо стверджувати про наступні недоліки:

1. Повноваження часто не відповідають галузевій групі.

Питання фінансового характеру присутні в 1 галузі, яка стосується соціальних та економічних питань. Зокрема, воно відображається у *розрахунку коштів*, необ-



хідних для мінімальних соціальних потреб; пропозиції щодо *фінансово-економічного обґрунтування* обсягів продукції. Хоча ці позиції доречні у **2 галузі**, яка присвячена фінансам та бюджету.

Натомість **2 галузь** містить повноваження щодо *норм споживання* житлово-комунальних послуг та *контроль за дотриманням* цих норм. **7 галузь** також містить повноваження щодо *надання субсидій населенню на житлово-комунальні послуги*. При цьому напрямок житлово-комунального господарства є сферою **4 галузі**, де зазначено питання щодо обслуговування населення.

До питання реєстрів ми ще повернемося окремо, втім, варто зазначити, що повноваження з приводу *ведення реєстрів громадян, які потребують поліпшення житлових умов*, зафіксовано у **4 галузі** (містобудування, транспорт та зв'язок). Хоча саме **7 галузь** стосується соціального забезпечення та захисту населення. У ній присутні напрямки матеріальної допомоги, соціального супроводу та послуг.

**4 галузь** також передбачає повноваження щодо *санітарного очищення та збирання побутових відходів*, що цілком перегукується із містобудуванням чи побутовим обслуговуванням. Все ж вважаємо, що ці повноваження повинні бути сферами компетенції **5 галузі** (щодо природних ресурсів та охорони довкілля).

Не послідовним є питання щодо *використання водних об'єктів*. У контексті транспорту водні об'єкти – це предмет повноважень **4 галузі** (плавання суден, стоянки, заходи на воді). У контексті узбереж, вони є предметом **5 галузі** (доступ громадян до островів та водних об'єктів). Виходить, якщо стосується човнів, то це транспорт та зв'язок, а якщо людей, то це використання та охорона природних ресурсів. Насправді транспорт та зв'язок – це про правила руху та технічні характеристики засобів. Плавання суден та заходи на воді – це про експлуатацію водних об'єктів, тобто ресурсної бази, отже, вважаємо, що окремі повноваження з **4 галузі**, повинні бути у **5 галузі**.

Своєречно, **5 галузь** (яка стосується довкілля та екології) передбачає повноваження щодо *встановлення меж, районів та міст*. Хоча це повноваження доречніше для **4 галузі**, яка пов'язана зі сферою містобудування.

**6 галузь** (сфера освіти, науки, охорони здоров'я) передбачає повноваження щодо *встановлення зон санітарної охорони*. Це повноваження цілком може підходити сфері охорони здоров'я. Однак вважаємо, що воно також підходить **5 галузі** в частині захисту ресурсів. Подібним є повноваження **9 галузі** щодо *оголошення зон надзвичайних ситуацій*, оскільки воно так само стосується довкілля та екології.

Повноваження щодо *покращення технологічного рівня виробництва та якості продукції*, а також *вирішення науково-технічних проблем для ефективності та конкурентоспроможності* перелічені в **6 галузі**. Окрім того, що вони стосуються науки та технологій, не менше підходять сфері сприяння розвитку підприємництва, яка передбачена в **3 галузі**. До цієї галузі можна також віднести повноваження щодо *залучення виробничих потужностей підприємств для економічного розвитку регіону*, яке передбачене **8 галуззю** (щодо зайнятості населення, праці та заробітної плати). Подібні випадки важливо згоджувати між собою, адже від цього залежить ефективність роботи підрозділів.

Ще одне повноваження **6 галузі**, яке потребує уваги – це *охорона прав внахидників та раціоналізаторів*. Цю охорону можна віднести до сфер повноважень **8 галузі** (зайнятість населення, праця та заробітна плата), оскільки в ній присутнє забезпечення гарантій у сфері праці або до **9 галузі**, де присутні сфери законності, правопорядку, права та свободи громадян.

У **7 галузі** є повноваження щодо *створення та забезпечення мережі закладів для соціальних послуг населення*. Наводимо це повноваження як приклад неточності, оскільки саме **6 галузь** передбачає *розробку прогнозів розвитку мережі соціальних закладів*. Обидві тематики стосуються сфери соціальної роботи, тому їх варто галузево об'єднати.

**9 галузь** (сфера законності, правопорядку, прав та свобод) передбачає повноваження щодо *розміщення, працевлаштування, обслуговування біженців та депортованих осіб*, а також *заходи адаптації щодо осіб, які відбували покарання та щодо таких же осіб, але із захворюванням на туберкульоз*. Цим повноваженням, на наш погляд, слід віднести до **7 галузі**, поряд з повноваженнями щодо забезпечення різних категорій населення.

Повноваження щодо виконання законодавства про національні меншини, міграцію, а також *додержання правил паспортної системи та щодо створення умов функціонування пунктів пропуску через державний кордон* належить до **9 (законність, правопорядок) та 11 (оборона) галузей** відповідно. Ці напрямки хоча і різняться, проте їх доречно розташувати в рамках однієї функціональної сфери, наприклад, правопорядку.

2. Деякі повноваження потребують більшої чіткості:

а) Сфера ведення реєстрів потребує удосконалення. Про них зазначено в **3 галузі** (реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб підприємців) та **9 галузі** (реєстрація речових прав; реєстрація виборців). Питанням реєстрації (внесенням відомостей до якогось списку), на наш погляд, повинен займатися один відділ у сфері правового забезпечення чи юстиції. До цієї ж сфери варто віднести також адміністративні процедури, передбачені **5 галуззю** (розгляд правопорушень про відходи) та **9 галуззю** (розгляд справ про адміністративні правопорушення).

б) серед недоліків також виокремлюються повноваження, які сформульовані як завдання, повторюються, перевантажені чи мають неточності. Наприклад, у **6 галузі п. 6**: надання пільг та допомоги, пов'язаної з охороною материнства та дитинства, поліпшення умов життя багатодітних сімей. Хоча «надання пільг» – досить конкретний вираз, але у контексті повноваження воно розмите (які саме пільги, за яких умов, скільки?). Доречнішим було б «визначає умови та надає пільги..» або щодо другої частини: «визначає напрямки поліпшення чи поліпшує умови». У такий спосіб хоча і створюється бланкетна природа повноваження для детального регулювання в подальшому, але при цьому зникає абстрактність, яка зазвичай притаманна завданням.

в) інколи позиції повторюють одна одну. У **8 галузі** пункти 1 та 9 повторюються із незначною відмінністю. У першому пункті: «забезпечує реалізацію державних гарантій у сфері праці. У тому чисті право своєчасного одержання винагороди». Своєчергово, у дев'ятому: «забезпечує реалізацію державних гарантій

у сфері праці». Те саме стосується і 7 галузі, де п 1 «реалізація державної політики щодо соціального забезпечення та захисту соціально незахищених громадян, які потребують допомоги та підтримки з боку держави...» переплітається із п 11 «здійснення комплексу заходів із надання допомоги особам та сім'ям з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах». В 11 галузі, пункт 2 звучить: «здійснює заходи, пов'язані з територіальною обороною, мобілізаційною підготовкою та цивільним захистом», а п.9 – «організовує планування та проведення мобілізаційної підготовки та мобілізації та демобілізації відповідно до указів Президента України». У цьому випадку «процедура мобілізації» дублюється в обох повноваженнях.

г) ще однією специфікою є приклад 4 галузі, де зазначається про регулювання громадського та водного транспорту, але немає ні слова про позашляховий транспорт та повітряний транспорт, хоча для окремих областей це критичні напрямки. Тож є галузі, де повноважень багато і вони заплутані. Наприклад, у 3 галузі серед *розвитку підприємств* присутнє повноваження щодо «пропозиції відчужити майно підприємства». У цьому контексті напрямок підприємницької діяльності варто розмістити самостійною галуззю, не поєднуючи її з управлінням майном та регуляторною політикою. 4 галузь поєднує в собі і інфраструктуру, і соціальне забезпечення, і санітарні норми, і громадський транспорт. У 9 галузі один тільки пункт 8 має переповнення та дещо суперечливе формулювання. Ним передбачено «забезпечення виконання законодавства щодо національних меншин, свободи думки і слова, свободу світогляду і віросповідання». Чи доречно поєднувати в одній позиції національні меншини, свободу слова, світогляду чи віросповідання? Маємо сумніви з цього приводу. Вбачаємо в цьому також дискредитацію власного народу та різні категорії суспільства. Подібні напрямки варто розділяти та виконувати кожний з них окремо.

б) виникають сумніви і щодо юрисдикції напрямків. 5 галузь у п.9 передбачає розробку та дотримання правил користування водозабірними спорудами для задоволення потреб населення, зони санітарної охорони джерел водопостачання. Втім, хіба такі правила повинні розроблятися місцевими адміністраціями? Подібні правила повинні бути спільними для всіх, а отже, розроблятися центральними органами – урядом чи в рамках закону парламентом. 8 галузь у п 5 передбачає участь у колективних переговорах, укладання територіальних тарифних угод, вирішенні колективних трудових спорів. Ці напрямки дуже слушні при роботі з місцевим бізнесом, але наведена юрисдикція (особливо щодо переговорів та спорів) розділяється з Національною службою посередництва та примирення.

Зважаючи на таку сукупність прогалин у законодавстві, можна чітко стверджувати про переважаність повноважень, яка ускладнює роботу для будь-якого структурного підрозділу у рамках місцевої державної адміністрації. Неповноцінне розуміння того, що повинен виконувати орган та конкретний працівник власне і призводить до ускладнених рішень. Чи малу роль у цьому відіграє не до кінця системна юридична техніка, що притаманна національному законодавству.

**Висновки.** У результаті проведеного аналізу завдань та повноважень було сформульовано 12 таблиць, кожна з яких класифікує сфери суспільного життя за 5 критеріями. Всі сфери відповідають юрисдикції місцевих державних адміністрацій, яка передбачена законом. Аналіз дозволив виокремити низку недоліків, які притаманні юрисдикційним повноваженням. Їх можна поділити за групами: 1) повноваження, які не відповідають галузевій групі, наприклад питання фінансово-економічного характеру перемішані із питаннями соціального характеру, а проблематика здоров'я та санітарної охорони має зв'язок із освітою та наукою, хоча це різні напрямки для регулювання. 2) повноваження, яким бракує чіткого вираження, наприклад: а) питання ведення реєстрів стосується трьох окремих галузей, хоча може бути бюрократичною компетенцією тільки одного органу; б) повноваження за формою часто носять загальний характер та не мають конкретних дій, як «надання пільг та допомоги» без визначення за яких умов та в якому обсязі, що за змістом – завдання; в) повноваження з часто повторюють одне одного, як у п.1 та 9 галузі 8 – «щодо державних гарантій»; г) повноваження можуть регулювати одну сферу, але оминати іншу – регламентація водного та громадського транспорту не враховує позашляховий чи повітряний транспорт, хоча він актуальний для регіону; д) повноваження, які належать до юрисдикції інших органів.

Ці недоліки є результатом первинного аналізу, але вони вже дозволяють зрозуміти, що прояви неефективного функціонування системи місцевої адміністрації цілком пов'язані з перевантаженістю та безсистемним викладом повноважень у законодавстві.

### Література

1. Денег В. Оптимізація компетенцій органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в умовах реформи децентралізації: автореф. Дис.... канд. наук з держ. упр.: 281. Львів, 2024. 280 с. URL: <https://lpnu.ua/sites/default/files/2024/radaphd/28075/24062024-disertaciya.pdf> (дата звернення: 12.09.2025).
2. Дерещ В. Необхідність удосконалення законодавчого регулювання функціонування Кабінету Міністрів України, міністерства інших центральних органів виконавчої влади. *Правові засади організації та здійснення публічної влади*. 2025. С. 422. URL: <https://univer.km.ua/sites/default/files/Наукова%20діяльність/Збірник%20Публічна%20влада%2016.05.2025.pdf#page=110> (дата звернення: 12.09.2025).
3. Конституція України : від 28.06.1996 № 254к/96-ВР : станом на 1 січ. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр#Text> (дата звернення: 12.09.2025).
4. Кульчий І. Оптимізація функцій органів виконавчої влади в контексті реформування системи державного правління. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2012. № 8. URL: [https://reposit.nupr.edu.ua/bitstream/PolNTU/7946/1/Duur\\_2012\\_8\\_5.pdf](https://reposit.nupr.edu.ua/bitstream/PolNTU/7946/1/Duur_2012_8_5.pdf) (дата звернення: 12.09.2025).
5. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо запровадження середньострокового бюджетного планування : Закон України від 06.12.2018 № 2646-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2646-19#Text> (дата звернення: 30.09.2025).
6. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV : станом на 8 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text> (дата звернення: 23.09.2025).
7. Романюк А. Типологія урядових кабінетів в країнах західної Європи: порівняльний аналіз. *Вісник львівського університету*. 2007. № 10. С. 234–244. URL: [http://fs-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/10\\_2007/23.pdf](http://fs-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/10_2007/23.pdf) (дата звернення: 18.08.2025).

## Анотація

**Якимович Я. В. Проблема юрисдикції місцевих державних адміністрацій в Україні: зіставний аналіз повноважень.** – Стаття.

Сучасні адміністративні рішення з огляду на темпи життя повинні вирізнятися швидкістю прийняття та професіоналізмом. Незважаючи на таку необхідність, адміністративні системи сучасності, зокрема і в Україні, залишаються носіями бюрократичних затримок, організаційних навантажень та системних неточностей. Це критично впливає на функціональні процеси не тільки організації держави, але й суспільства загалом. Вирішення фундаментальних проблем виконавчої влади можливе тільки в результаті структурного перегляду. Починаючи від принципів та завдань і закінчуючи повноваженнями та кадровим наповненням організації.

Запропонована стаття спрямована на висвітлення та часткове вирішення проблематики повноважень місцевих державних адміністрацій в Україні. Це питання важливе з огляду на обсяги та складність роботи. Від рішень місцевих державних адміністрацій залежить повсякдення соціального, економічного, політичного, побутового, культурного життя на місцевому рівні. Оптимізація роботи як ніщо інше дозволить удосконалити адміністративні процеси, визначити пріоритетність впливу щодо проблематики, спростити прийняття рішень.

Ключовий акцент контексту дослідження зроблено на аналізі та співставленні передбачених Конституцією України та законом України «Про місцеві державні адміністрації» завдання та повноваження. Якість їхньої узгодженості відображено через структурний аналіз, що висвітлений у таблицях за п'ятьма критеріями: *акти, управління, організація, забезпечення та контроль*, а також *співпраця*. А також наведено окрему класифікація за напрямком предметної спрямованості.

За результатами дослідження одразу варто зазначити, що завдання передбачені у законодавстві здебільшого повноцінно відображені у повноваженнях. Проте співставлення повноважень наводить низку недоліків, які розмежовуються: *повноваження часто не відповідають галузевій групі; повноваження потребують чіткішого вираження* (доречність об'єднання, детальніше формулювання, повторюваність повноважень, неповне вираження, присутня неточність щодо юрисдикційності напрямків).

Дослідження розширює уявлення про проблему організації місцевої державної адміністрації та можливі шляхи її вирішення. Зокрема, оптимізації адміністративних процесів. Більш конкретні кроки, з огляду на обсяг та цілісність рішень стануть предметом наступних досліджень.

**Ключові слова:** виконавча влада, місцеві державні адміністрації, юрисдикційні завдання, юрисдикційні повноваження, галузеві сфери повноважень.

## Summary

**Yakymovych Ya. V. The problem of the jurisdiction of local state administrations in Ukraine: comparative analysis of powers.** – Article.

In consideration of the contemporary pace of life, modern administrative decisions must be characterized by the swiftness of their adoption and a high degree of professionalism. Despite this necessity, present-day administrative systems, including those in Ukraine, continue to embody bureaucratic delays, organizational burdens, and systemic inaccuracies. This critically impacts the functional processes not only of state organization but of society as a whole. The resolution of fundamental problems within the executive branch is possible only as a result of a structural review, beginning with its principles and objectives and extending to its powers and staffing.

This article is aimed at elucidating and partially resolving the problematic aspects concerning the powers of local state administrations in Ukraine. This issue is significant given the scope and complexity of their work. The daily social, economic, political, domestic, and cultural life at the local level depends on the decisions made by these administrations. The optimization of their work, more than anything else, will allow for the improvement of administrative processes, the prioritization of influence on relevant issues, and the simplification of decision-making.

The key emphasis of the research is placed on the analysis and comparison of the tasks and powers stipulated by the Constitution of Ukraine and the Law of Ukraine "On Local State Administrations." The quality of their congruence is demonstrated through a structural analysis, presented in tables according to five criteria: *acts, management, organization, provision and control, and cooperation*. A separate classification based on *subject-matter focus* is also provided.

Based on the research findings, it should be noted that the tasks prescribed in the legislation are, for the most part, fully reflected in the conferred powers. However, a comparison of these powers reveals a number of shortcomings, which can be distinguished as follows: *the powers often do not correspond to their designated sectoral group; they require clearer articulation* (issues with the appropriateness of

consolidation, the need for more detailed wording, repetition of powers, incomplete expression, and inaccuracies regarding jurisdictional scope).

This study expands the understanding of the organizational challenges facing local state administrations and potential pathways for their resolution, particularly concerning the optimization of administrative processes. More specific steps, considering the scope and integrity of potential solutions, will be the subject of future research.

*Key words:* executive power, local state administrations, jurisdictional tasks, jurisdictional powers, sectoral spheres of authority.

Дата надходження статті: 28.09.2025

Дата прийняття статті: 23.10.2025

Дата публікації: 27.11.2025